

Sygn. akt III KK 128/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Edward Matwijów

SSA del. do SN Krzysztof Eichstaedt

Protokolant Anna Korzeniecka-Plewka

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Andrzeja Pogorzelskiego,
w sprawie M. B.

obwinionej z art. 91§4 i §1 k.k.s. w zb. z art. 65 § 3 i §1 k.k.s. w zb. z art. 54 § 2 i §
1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 4 listopada 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w B.

z dnia 30 września 2013 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok w całości i przekazuje sprawę do
rozpoznania Sądowi Rejonowemu w S.**

UZASADNIENIE

W dniu 16 września 2013 r. Urząd Celny w B. skierował do Sądu Rejonowego w B. akt oskarżenia przeciwko M. B., oskarżając ją o to, że „w nieustalonym czasie jednak nie później niż do dnia 19.07.2013 r. w K. nabyła od osoby o nieustalonej tożsamości z Białorusi towar nieoznaczony znakami akcyzy, o

którym wiedziała, że został przewieziony na terytorium kraju bez zgłoszenia celnego i przedstawienia organowi celnemu w postaci: 549 paczek papierosów marki „Fest”, 1 paczki papierosów „Mińsk”, 20 paczek papierosów marki „NZ”, 2 paczek papierosów marki „Viceroy”, 8 paczek papierosów marki „Queen”, na którym ciążą należności celne w kwocie 355,00 zł, oraz należności podatkowe w łącznej wysokości 10.232,00 zł, w tym podatek od towarów i usług w kwocie 2.095,00 zł, podatek akcyzowy w kwocie 8.137,00 zł” – tj. **o przestępstwo skarbowe** określone w art. 91 § 4 i 1 k.k.s. w zb. z art. 65 § 3 i 1 k.k.s. w zb. z art. 54 § 2 i 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s.

Procedując na posiedzeniu w dniu 30 września 2013 r. Sąd Rejonowy w B. wydanym w tym dniu wyrokiem nakazowym, sygn. Akt [...], po rozpoznaniu sprawy M. B. oskarżonej o to, że „w nieustalonym czasie jednak nie później niż do dnia 19.07.2013 r. w K. nabyła od osoby o nieustalonej tożsamości z Białorusi towar nieoznaczony znakami akcyzy, o którym wiedziała, że został przewieziony na terytorium kraju bez zgłoszenia celnego i przedstawienia organowi celnemu w postaci: 549 paczek papierosów marki „Fest”, 1 paczki papierosów „Mińsk”, 20 paczek papierosów marki „NZ”, 2 paczek papierosów marki „Viceroy”, 8 paczek papierosów marki „Queen”, na którym ciążą należności celne w kwocie 355 zł, oraz należności podatkowe w łącznej wysokości 10.232 zł, w tym podatek od towarów i usług w kwocie 2.095 zł, podatek akcyzowy w kwocie 8.137 zł – tj. **o wykroczenie skarbowe** z art. 91 § 4 i § 1 k.k.s. w zb. z art. 65 § 3 i § 1 k.k.s. w zb. z art. 54 § 2 i § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s.”, uznał M. B. za winną popełnienia zarzucanego jej czynu, który zakwalifikował jako wykroczenie skarbowe z art. 91 § 4 w zw. z § 1 k.k.s. w zb. z art. 65 § 3 w zw. z § 1 k.k.s. w zb. z art. 54 § 2 w zw. z § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s., i za to na podstawie wskazanych wyżej przepisów skazał ją, zaś na mocy art. 91 § 4 w zw. z § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. wymierzył jej karę grzywny w wysokości 6.000 zł. Nadto, na podstawie art. 49 § 1 - § 3 k.k.s. w zw. z art. 29 pkt 1 k.k.s. w zw. z art. 31 § 6 k.k.s. orzeczono przepadek przedmiotów w postaci wyrobów tytoniowych bez znaków skarbowych akcyzy, zarządzając ich zniszczenia, oraz obciążono oskarżoną kosztami sądowymi, w tym opłatą, oraz kosztami zniszczenia przedmiotów, co do których orzeczono przepadek.

Sprzeciw od wyroku nakazowego z zachowaniem ustawowego terminu wniosła oskarżona, lecz wobec jego skutecznego cofnięcia przez M. B. na rozprawie w dniu 20 grudnia 2013 r. w Sądzie Rejonowym w S., do którego sprawa została przekazana wg. właściwości miejscowej, w tym też dniu wyrok ten się uprawomocnił.

Prawomocny wyrok nakazowy w dniu 15 kwietnia 2014 r., na niekorzyść M. B., zaskarżył w całości – w trybie art. 521 § 1 k.p.k. i art. 167a k.k.s. – Prokurator Generalny. W kasacji zarzucił *„rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 7 § 1 k.k.s., polegające na błędnym uznaniu, że czyn zarzucany oskarżonej zakwalifikowany z art. 91 § 4 w zw. z § 1 k.k.s. w zb. z art. 65 § 3 w zw. z § 1 k.k.s. w zb. z art. 54 § 2 w zw. z § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. stanowi wykroczenie skarbowe, podczas gdy zawarte w kumulatywnej kwalifikacji prawnej przepisy art. 65 § 3 k.k.s. i art. 54 § 2 k.k.s. (po sprostowaniu przez prokuratora Prokuratury Generalnej na rozprawie kasacyjnej oczywistej omyłki pisarskiej zawartej w pisemnej kasacji – uwaga SN) wyczerpują znamiona ustawowe przestępstwa skarbowego, w następstwie czego wadliwie przyjęto za podstawę orzeczenia kary grzywny art. 91 § 4 k.k.s. (zapis również sprostowany przez prokuratora Prokuratury Generalnej), określając ją kwotowo, zamiast orzeczenia jej w stawkach dziennych, na podstawie przepisu przewidującego karę najsurowszą, zgodnie z art. 7 § 2 k.k.s”*. W oparciu o tak sformułowany zarzut wniósł o *„uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w B.”*

Na rozprawie kasacyjnej prokurator Prokuratury Generalnej, poza sprostowaniem zawartych w kasacji pisemnej oczywistych omyłek pisarskich (o czym była mowa wyżej), zmodyfikował również wniosek końcowy, wnosząc o przekazanie sprawy – po uchyleniu wyroku w całości – do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w S., jako właściwemu miejscowo.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Pomimo zastrzeżeń co do samej redakcji zarzutu kasacyjnego, wniesiony na niekorzyść M. B., z zachowaniem terminu określonego w art. 524 § 3 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., nadzwyczajny środek zaskarżenia zasługiwał na uwzględnienie.

Prawidłowo Prokurator Generalny zakwalifikował zaistniałe w poddanym kontroli kasacyjnej wyroku uchybienie jako rażące naruszenie prawa materialnego, aczkolwiek źródłem tego uchybienia było nie samo ukaranie oskarżonej M. B. za czyn z art. 91 § 4 k.k.s. pomimo tego, że w zaskarżonym wyroku czyn ten zakwalifikowano również jako przestępstwo z art. 65 § 3 k.k.s. i art. 54 § 2 k.k.s., lecz w przede wszystkim uznanie zarzuczonego a następnie przypisanego jej czynu właśnie jako wykroczenia z w sytuacji, gdy sam opis tego czynu sformułowany w akcie oskarżenia przez Urząd Celný w B. a następnie przypisany oskarżonej w zaskarżonym wyroku, wzbudzający wprawdzie również zastrzeżenia co do poprawności jego redakcji, nie pozostawiał jednocześnie wątpliwości, że wchodzi w grę odpowiedzialność za przestępstwa skarbowe pozostające w kumulatywnej kwalifikacji prawnej z powołanym w niej wykroczeniem. Tak zresztą przedmiotowy czyn określił, jak to zauważono wyżej, oskarżyciel publiczny, co wydaje się oczywiste jeżeli uwzględni się wysokość podatku narażonego na uszczuplenie. Była to wprawdzie kwota małej wartości, lecz przekraczała ustawowy próg w rozumieniu przepisu art. 53 § 3 k.k.s., zgodnie z którym wykroczeniem skarbowym jest m.in. czyn zabroniony przez kodeks pod groźbą kary grzywny określonej kwotowo, jeżeli kwota uszczuplonej lub narażonej na uszczuplenie należności publicznoprawnej albo wartość przedmiotu czynu nie przekracza pięciokrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia w czasie jego popełnienia. Minimalnym wynagrodzeniem w tym wypadku, a więc w roku 2013, stosownie do wydanego na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 września 2012 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2013 r. (Dz. U. 2012, poz. 1026) – art. 53 § 4 k.k.s. – była kwota 1.600 zł, co skutkowało określeniem górnego progu wykroczenia, stosownie do powołanego art. 53 § 3 k.k.s., na kwotę 8.000 zł. Niezależnie więc od tego, czy narażony na uszczuplenie podatek, w stanie faktycznym niniejszej sprawy, określić wskazaną w zarzucie kwotą globalną (10.232 zł), czy też zawartą w nim kwotą podatku akcyzowego (8.137 zł), ustawowy próg zostanie, wobec wskazania na popełnienie czynu w okresie do dnia 19 lipca 2013 r., przekroczony. W efekcie czyn ten

stanowić może nie tylko wykroczenie z art. 91 § 4 k.k.s., lecz w pierwszym rzędzie przestępstwo, które z uwagi na małą wartość powinno przybrać postać uprzywilejowaną.

Pochodną błędnego orzeczenia w powyższym zakresie było też – co trafnie zauważył autor kasacji – rażące naruszenie przez Sąd Rejonowy kolejnego przepisu prawa materialnego, a to art. 7 § 2 k.k.s. Jeżeli bowiem ten sam czyn wyczerpuje znamiona przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych, sąd – stosownie do treści art. 7 § 1 k.k.s. – skazuje tylko za jedno przestępstwo skarbowe na podstawie wszystkich zbiegających się przepisów, chyba że zbieg tych przepisów ma charakter pozorny (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2005 r., I KZP 23/05, OSNKW 2005, z. 10, poz. 91), zaś wymierzenie kary w takim wypadku następuje na podstawie przepisu przewidującego karę najsurowszą, a jeżeli zbiegające się przepisy przewidują zagrożenie takie same – na podstawie przepisu, którego znamiona najpełniej charakteryzują czyn sprawcy. W wypadku oskarżonej M. B. karą tą była kara grzywny w wymiarze (art. 54 § 2 k.k.s. i art. 65 § 3 k.k.s.) do 720 stawek dziennych (chyba że orzeczenie miałoby postać wyroku nakazowego – art. 23 § 2 k.k.s.), których wysokość określona być mogła z kolei w granicach przewidzianych art. 23 § 3 *in fine* k.k.s.

Potwierdzenie się podniesionych w kasacji Prokuratora Generalnego uchybień, które bez wątplenia stanowiły rażące naruszenie prawa i miały istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia (ukaranie za wykroczenie skarbowe, a nie skazanie za przestępstwo skarbowe), implikowało uchylenie wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w B. oraz skutkowało w konsekwencji tego przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania. Jako sąd właściwy do ponowienia procesu Sąd Najwyższy wskazał przy tym Sąd Rejonowy w S., to bowiem ten Sąd, a nie błędnie określony w akcie oskarżenia Sąd Rejonowy w B., z uwagi na dyspozycję art. 31 § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., jest – przy uwzględnieniu miejsca popełnienia przestępstwa (K.) – sądem właściwym miejscowo.

Procedując w niniejszej sprawie sąd *meriti* winien przeprowadzić postępowanie od początku, a wyrokując uwzględnić zarówno зауваżenia Sądu Najwyższego, m.in. w zakresie opisu zarzucanego czynu, jak i fakt, że do uchylenia

zaskarżonego wyroku w całości doszło w wyniku uwzględnienia kasacji wniesionej na niekorzyść oskarżonej.

Mając na uwadze całokształt poczynionych wyżej rozważań, orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.